

DOMASZÉK KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

**DOMASZÉK KÖZSÉG
GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGPOLITIKAI
KONCEPCIÓJA
2009-2013**

TARTALOMJEGYZÉK

I. BEVEZETÉS	4
1. Az önkormányzati gyermek- és ifjúságpolitika jogi háttere, a koncepció szükségessége	4
2. A gyermek- és ifjúságpolitikai koncepció célja.....	4
3. A koncepció időtávja.....	4
4. A koncepció elkészítésekor figyelembe vett elvek:.....	5
5. A koncepció célcsoportja.....	6
II. HELYZETKÉP.....	7
1. Önszerveződés, közéletben való részvétel, demokrácia	7
2. Szabadidő, kultúra, sport.....	8
3. Egészségügyi és szociális ellátás, helyzet.....	9
4. Oktatás, nevelés.....	11
5. Pályaválasztás, munkavállalás.....	11
6. Ifjúsági mobilitás, nemzetközi kapcsolatok.....	11
III. CÉLOK ÉS TERVEK.....	13
1. Önszerveződés, közéletben való részvétel, demokrácia	13
2. Szabadidő, kultúra, sport.....	13
3. Egészségügyi és szociális ellátás, helyzet.....	14
4. Oktatás, nevelés.....	15
5. Pályaválasztás, munkavállalás.....	15
6. Ifjúsági mobilitás, nemzetközi kapcsolatok.....	16
IV. feladatok ütemezése, cselekvési terv.....	17
V. Értékelés, felülvizsgálat.....	18
VI. forrásanyag.....	19

Tisztelt Képviselő-testület!

Jelen gyermek- és ifjúságpolitikai koncepció alapvető célja a Domaszéken élő fiatalok jövőjének segítése. A koncepció megalkotásakor ismételt helyzetelemzésre került sor, majd a feltárt tényekből kiindulva felvázolásra kerültek a célok és az elérésükhöz vezető eszközök rendszerei. A feladatokat ütemezése is elkészült, valamint a megvalósításukhoz vezető cselekvési terv kidolgozása is megtörtént.

A rendelkezésünkre álló eszközökkel a gyermekek és fiatalok társadalmi részvételének bővítését kívánjuk elérni. Elősegíteni azt, hogy a korosztály tagjai olyan közösségekhez tartozzanak, melyben jól érzik magukat, és a közösséghez tartozás révén, a róluk szóló döntések meghozatalában való részvétel által sajátítsák el a társadalmi beilleszkedéshez és az aktív, felelős polgárrá váláshoz szükséges ismereteket, képességeket.

Ennek eléréséhez nagyon fontos, hogy a gyermek és ifjúsági korosztályt segítő civil kezdeményezések továbbérvényesüljenek, továbbra is rendszeres segítséget kapjanak mind az önkormányzattól, mind annak intézményeitől. Az önszerveződés dinamizálása érdekében szükséges, hogy minél több kortárssegítő kapcsolódjon be a helyi ifjúsági életbe a felnőtt segítők mellett.

Szükséges, hogy Domaszék község a település gyermekeit, fiataljait erőforrásnak tekintse, mely képes az aktív szerepvállalásra, a korszerű tudás megszerzésére és hasznosítására. Az ifjúsági korosztályok tagjaira mint önálló, döntésképes egyénekre tekintsen, akiknek lehetőséget kell biztosítani képességeik kibontakoztatására és a jövő alakítására. Hiszen közös érdekünk, hogy a felnövekvő korosztályok megismerjék és elfogadják azokat a társadalmi normákat, melyekben élünk, és képesek legyenek azok átörökítésére.

Reményeim szerint az elvégzett munka egy valós igényeken alapuló, konkrét feladatokat megfogalmazó koncepciót eredményezett, amely - noha soha sem lesz tökéletes, teljes körű és befejezett - rendszeres és közös munkával építően, pozitívan hat majd a domaszéki fiatalok életére.

Domaszék, 2009. március 19.

Bába Karola
ifjúsági referens

I. BEVEZETÉS

1. Az önkormányzati gyermek- és ifjúságpolitika jogi háttere, a koncepció szükségessége

Az önkormányzati ifjúságpolitika legmagasabb szintű hazai jogforrása az **Alkotmány** (1949. évi XX. tv.), melynek 16. §-a kimondja: „A Magyar Köztársaság különös gondot fordít az ifjúság létbiztonságára, oktatására és nevelésére, védelmezi az ifjúság érdekeit.” Az alaptörvény 67. § (1) pedig rögzíti: „A Magyar Köztársaságban minden gyermeknek joga van a családjá, az állam és a társadalom részéről arra a védelemre és gondoskodásra, amely a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéshez szükséges.”

Ezek mellett **számos ENSZ egyezmény** (Gyermekek Jogairól Szóló Egyezmény, Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya, valamint az Oktatásban Alkalmazott Megkülönböztetés Elleni Küzdelemről Szóló Egyezmény) határoz meg olyan elveket és jogokat, amelyek érvényesüléséhez szükséges az önkormányzat támogató közege is.

Az önkormányzat ifjúságpolitikai tevékenységének közvetlen jogforrása az 1990. évi LXV. **törvény a helyi önkormányzatokról** (továbbiakban: Ötv.). Az Ötv. 8. § (1) a települési önkormányzat feladatai között – 1994 óta – felsorolja a gyermek és ifjúsági feladatokról való gondoskodást is, ám ez a közösségi tér biztosításához hasonlóan az önként vállalható feladatok közé tartozik. Domaszék Önkormányzata mégis komoly erőfeszítéseket tesz a feladatok minél magasabb szintű ellátására. pl.: 1999. óta támogatja az ifjúsági önkormányzat működését, és ifjúsági referenst foglalkoztat, közösségi tereket üzemeltet (2000. óta Teleházat, 2008. óta a Sárkányhegyi Közösségi Házat).

Mivel jelenleg *a jogszabályok nem határozzák meg*, hogy pontosan milyen ifjúsági feladatai vannak az önkormányzatoknak, illetve milyen formában és módon kellene e feladatokat ellátni, *alapvető fontosságú, hogy a település önkormányzata kidolgozza saját ifjúsági koncepcióját.*

2. A gyermek- és ifjúságpolitikai koncepció célja

A domaszéki gyermek- és ifjúságpolitikai programnak arra kell irányulnia, hogy a község **megfelelő környezetet** jelentsen a felnövekvő korosztályok számára. Olyan környezetet, ahol otthonosan érzik magukat, vagyis ahol kiszámíthatóak az életviszonyaik, ahol problémák esetén szakértő segítséget találnak azok megoldásához, és ahol felkészülhetnek a felelős felnőtté válásra.

3. A koncepció időtávja

A koncepció által felölelt időszak **4 év** (2013. december 31.-ig). Az időszak meghatározásakor középtávban gondolkodtunk. Valamint figyelembe vettük a hétéves uniós költségvetési periódusokat, hiszen mind tervezési, mind finanszírozási szempontból nagyban befolyásolja a koncepciónkot.

4. A koncepció elkészítésekor figyelembe vett elvek:

1. A gyermekekről, ifjúságról való koncepciózus gondolkodás a korosztállyal mint egésszel, mint komplex jelenséggel való foglalkozást jelent– *integráltan* kell tehát kezelni a gyermek és ifjúsági korosztály kérdését.
2. A korosztály az élet minden lényeges kérdésében érintett, tehát nem ágazati, hanem ágazatokon átívelő, *holisztikus megközelítést* igényel a velük, róluk való gondolkodás, gondoskodás.
3. A gyermekeket, fiatalokat be kell vonni az őket érintő kérdések megvitatásába, a rájuk vonatkozó, velük kapcsolatos döntések meghozatalába, az *ifjak részvétele* központi jelentőségű.
4. A részvételt mindig ösztönözni kell, *hozzáférést kell biztosítani* azoknak a fiataloknak is, akik semmilyen szervezetnek sem tagjai.
5. Azon feladatokat, igényeket, melyeket a korosztály *önszerveződő* módon meg tud oldani, ne „ellássuk”, hanem elsősorban a hozzájuk szükséges feltételeket biztosítsuk (ld. Ötv. 8§: „a közösségi tér biztosítása”).
6. A koncepció a hangsúlyt az önszerveződés elősegítésére, az értelmes szabadidőtöltés feltételeinek biztosítására helyezi, ezt *megelőzésként* (prevencióként) kiemelt fontosságúnak tartja.
7. A települési önkormányzat a korosztállyal kapcsolatos feladatok ellátása szempontjából elsősorban *szolgáltató*, nem pedig közhatalom-gyakorló szerv legyen.
8. A korosztályt érintő problémákat lehetőleg ott kezeljük, ahol felmerülnek, a megoldást célzó döntések lehetőség szerint ott szülessenek, ahol a legtöbb információ áll rendelkezésre: a gyermek- és ifjúsági közösségekben (*szubszidiaritás elve*).
9. Az ellátások, szolgáltatások mindenki által hozzáférhetők, *egyenlő elbánást* biztosítók kell hogy legyenek.
10. Amit formális környezetben tanulunk (iskolában, tanfolyamon, képzésen stb.) az a készségek elsajátításának csak egy része. Nem-formális környezetben is tanulunk (pl. ifjúsági klubokban, sportegyesületekben, a családban, a politikai színtéren). A szükséges társadalmi, politikai, és kulturális tudást és készségeket főként nem-formális tanulás révén sajátítjuk el. Mindent meg kell tenni tehát azért, hogy a fiatalokat bevonjuk a *nem-formális tanulás* folyamatába.

5. A koncepció célcsoportja

A koncepció elkészítésekor meg kellett határozni melyik az a korosztály, amelyet érint a dokumentum. Domaszéken a kialakult gyakorlat tágan kezeli a kérdést, az újszülött, gyermek és ifjúsági korosztállyal együttesen foglalkozik.

Ebből kiindulva az érintett korosztályt az újszülöttektől a családalapító felnőttekig határoztuk meg. Pontosabban a koncepció célcsoportjának a **0-30 éves** korú, domaszéki állandó lakhellyel rendelkezőket tekintjük. A statisztikai adatok tükrében elmondható, hogy az érintettek köre jelentős nagyságot képvisel Domaszék község összlakosságának tekintetében.

Településünk lakosság száma 2009. március 12-én 4.682 fő volt, míg 1990-ben 3178 lelket számláltunk. Az elmúlt közel 20 év alatt bekövetkezett, több mint 47%-os *népesség növekedés* elsődleges forrása a Szeged városából községünkbe kitelepedett népesség. A kitelepedők elsősorban fiatal, általában értelmiségi házaspárok, akik városi kereseti, egzisztenciális lehetőségük megtartása mellett Domaszéken építették fel családi otthonukat, vállaltak gyereket.

A lakosság növekedésének ez a módja örömteli a falu szempontjából, hiszen nem csak gyarapszik a falu lakossága, hanem ezen belül fiatalodik is a népesség: jelenleg a falu lakosságának mintegy *34 %-át teszi ki a 0-30 éves korosztály*.

Szükséges, hogy Domaszék község a célcsoportot erőforrásnak tekintse, mely képes (lesz) az aktív szerepvállalásra, a korszerű tudás megszerzésére és hasznosítására. A célcsoport tagjaira mint (majdan) önálló, döntésképes egyénekre tekintsen, akiknek lehetőséget kell biztosítani képességeik kibontakoztatására és a jövő alakítására. Hiszen közös érdekünk, hogy a felnövekvő korosztályok megismerjék és elfogadják azokat a társadalmi normákat, melyekben élünk, és képesek legyenek azok átörökítésére.

II. HELYZETKÉP

A helyzetkép felvázolásakor sajnos nem támaszkodhatunk ifjúságkutatói adatokra, mivel ilyen témájú komplex felmérés a községben még nem készült. Részinformációk állnak rendelkezésre például a Domaszéki Ifjúsági Önkormányzat felméréséből, mely a 14-24 éves korosztály szabadidő eltöltésével kapcsolatos szokásait, igényeit vizsgálta. A vizsgálat tapasztalataiból kiemelendő, hogy különös figyelmet kell fordítani arra, hogy a felmérés a tanyán élő, a faluban lakó és az újonnan Domaszékre költöző ifjak (olykor eltérő) igényeit is feltárja.

A korosztály életterét, problémáit, tevékenységi köreit tekintve rendkívül heterogén. A fiziológiai szükségletektől a játékon, az oktatáson keresztül a szociális igényekig, illetve a munkavállalásig, lakhatásig igen sokrétűek az igények és feladatok. Ismételten szükséges hangsúlyozni, hogy **ifjúságkutatói eredmények hiányában** csupán részadatokra támaszkodhatunk, a szakemberek, a polgármesteri hivatal adatai, az intézmények, szervezetek beszámolóit, informális forrásokból származó adatok, azaz főként szekunder források állnak csupán rendelkezésünkre.

Az ifjúság témaköre igen szerteágazó terület, mi a felmerülő problémák, igények és az ezekhez kapcsolódó megoldások kapcsán az alábbi hat témát vizsgáljuk:

1. Önszerveződés, közéletben való részvétel, demokrácia

A fiataloknak nem arra van szükségük, hogy mások képviseljék érdekeiket, vagy hogy mások oldják meg helyettük a problémáikat. Sokkal inkább arra, hogy eszközöket kapjanak erre, hogy **önszerveződési lehetőségek** birtokába jussanak, és ezzel élni is tudjanak. A **közéletben való aktív részvétel** helyi szinten válik valósággá, ott, ahol a fiatalok láthatják személyes elkötelezettségük eredményét. Az iskolák, lakóközösségek vagy helyi szervezetek mindennapjaiban való részvétel során tehetnek szert a fiatalok olyan tapasztalatokra és önbizalomra, amelyek segítségével akár most, akár később megtehetik a következő lépést a közéleti szereplésben különböző szinteken a helyitől a nemzetköziig.

Jelenleg az aktív közéleti részvételre a Domaszéki Ifjúsági Önkormányzat, az oktatási és nevelési intézmények, a helyi civil szervezetek és egyház, valamint az önkormányzat keretei között is lehetősége nyílik a domaszéki fiataloknak.

A fiatalok **demokráciára való nevelése** két, az ifjúságért működő szervezetben való aktív közreműködés útján valósulhat meg. Az ifjúsági demokrácia helyi alappillérei a Domaszék - Röske ÁMK Bálint Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény Diákönkormányzata és a Domaszéki Ifjúsági Önkormányzat. 1999. október 1.-től működik Domaszéken az ifjúsági önkormányzat 12 fővel. Létrehozását demokratikus választás útján a Képviselőtestület kezdeményezte, a választás, a megalakulás a települési önkormányzatokra vonatkozó szabályok szerint történt.

A 14-24 éves korosztály választotta meg a szintén ezen korosztályból kikerülő ifjúsági polgármestert és az **ifjúsági önkormányzat** képviselőit. Kezdetben a Községháza, 2000 nyara óta a Teleház ad otthont a fiataloknak. Az ifjúsági testület

tagjainak mandátuma az első két ciklusban 4 év volt, így 1999 és 2003 között az első, 2003 és 2007 között a második 12 fős testület végezte munkáját. A 2007-es voksolást megelőzően döntött a regnáló testület a mandátum 3 évre, a testület tagjainak 10 főre történő csökkentéséről. Így az őszi voksolást követően 2007. és 2010. közötti időtartamra 10 ifjú kapott lehetőséget az ifjúsági testületben való részvételre.

Az ifjúsági önkormányzat évente legalább egyszer beszámol a települési önkormányzat képviselőinek az általuk végzett munkáról, az önkormányzati támogatás felhasználásáról, illetve terveikről. A települési önkormányzat költségvetésében külön tételként jelenik meg a *civil szervezetek támogatása*, az ifjúsági önkormányzat 1999 és 2008 között évi 150.000 Ft támogatásban részesült, a 2009-es évben az önkormányzat 250.000 Ft-ra emelte a támogatási összeget. Az *ifjúsági polgármester tanácskozási joggal meghívást kap* a települési önkormányzat képviselőtestületének üléseire, így módjában áll tájékozódni az ifjúságot érintő döntésekről, véleményt nyilvánítani ezekkel kapcsolatban.

Az ifjúsági testület munkáját 1999 óta *ifjúsági referens* segíti, aki határozatlan időre kinevezett köztisztviselőként látja el feladatát. A települési önkormányzat 2002. óta *Ifjúsági, Oktatási, Kulturális és Sportbizottságot* működtet. Az ifjúsági munka eredményeinek elismeréséül az Ifjúsági és Sportminisztérium 2002-ben *Arany Titán díjjal jutalmazta* Domaszéket mint „Ifjúságbarát település”-t.

2. Szabadidő, kultúra, sport

Az ifjúsági önkormányzat indulásakor végzett felmérésből kiderült, hogy a fiatal korosztály **szabadidő-töltési igényei meghaladják a kínálatot**, illetve a kínálatról nem mindig rendelkeznek megfelelő információval. Ismételten szükséges hangsúlyozni az ifjúságkutatás szükségességét, mely az *igények jobb megismerését* (is) segítené.

A gyermek korosztály szabadidős és mozgás igényeinek kielégítésére 2003 őszén került átadásra az Úttörő téren játszótér, melyet 2008 őszén a Dankó téren kialakított újabb gyermekbiodalomból követett. Ez utóbbi kialakításához a Domaszéki Ifjúsági Önkormányzat jótékonyági rendezvényeken összegyűjtött pénzével is hozzájárult.

A fiatalok **kulturális** igényeinek kielégítésére sajnos sem művelődési ház, sem *ifjúsági ház/klubszoba nem áll rendelkezésre*. Közösségi térként 2000. óta a Teleház, funkcionál, betölti az *ifjúsági iroda és ifjúsági információs pont* szerepét, ám szűk szórakozási kínálatot tud csak biztosítani a fiataloknak. 2008-ban megnyitotta kapuit a Sárkányhegyi Közösségi Ház, ezzel a kínálat jelentősen bővült. Az ifjúság számára program lehetőséget az önkormányzati, ifjúsági önkormányzati, rendezvények mellett az általános iskola, a sportcsarnok, a könyvtár és a helyi civil szervezetek által rendezett események jelentenek.

Közművelődési intézmény hiányában a községi önkormányzat rendeletbe foglalva vállalta fel az alábbi *közművelődési feladatok* ellátását:

- a gyermekek művészeti tevékenységének fejlesztése alapfokú művészetoktatási intézmény keretében,
- az ifjúság számára biztosítani a szabadidő hasznos, kulturált eltöltését,
  - színházlátogatás szervezése

- belföldi, külföldi kirándulások szervezése más területek, népek kultúrájának tanulmányozása, megismerése
- tudományos, ismeretterjesztő előadások szervezése
- a település környezeti, szellemi, művészeti értékeinek, hagyományainak feltárása, megismertetése, helytörténeti gyűjtemény létrehozása az egykori vasútállomás épületében, helytörténeti emlékeket gyűjtő csoport támogatása, népdalkör működtetése, civil szervezetek támogatása,
- a rendezvények szervezése az éves rendezvényterv alapján,
- képzőművészeti táborok szervezése,
- nyelv-, számítástechnikai, egyéb tanfolyamok szervezése.

A **sportolási lehetőségek** részben kielégítők Domaszéken. A családok, az intézmények és az önkormányzat különös gondot fordít a gyermek korosztály játékos nevelésére, az óvoda udvarán játékeszközök (illetve két játszótér), az iskola udvarán emellett sportpályák is szolgálják a testmozgást és a hasznos időtöltést. Az általános iskolások testnevelés óráinak általában a Domaszéki Sportcsarnok ad helyet, valamint rendszeresen itt zajlanak az kisiskolások judo edzései, kézilabda és labdarúgó edzések, melyeket elsősorban szintén iskolánk tanulói látogatnak.

A délutáni órákban bármely fiatal igénybe veheti a sportcsarnok szolgáltatásait. A sportcsarnokban és a Domaszék Lakosságának Egészségesebb Életéért Alapítvány jóvoltából az orvosi rendelő épületében kondizásra is van lehetőség, ezzel a fiatalok élnek is. Az alapítvány emellett jóga, kondicionáló torna, fogyitorna foglalkozásokat is szervez, melyet viszont az ifjúság kevésbé látogat. A lehetőségek tehát adottak, *kihasználásukra azonban ösztönözni kell* a fiatalokat. Jó példa erre a „Kihívás Napja”, a május végi tömegsport megmozdulás.

3. Egészségügyi és szociális ellátás, helyzet

Domaszéken két háziorvosi **praxis**, egy gyermekorvosi praxis és a fogorvosi praxis áll a fiatalok rendelkezésére. Az orvosi rendelők modernnek, újak illetve felújítottak, jól felszereltek. A háziorvosok minden évben rendeznek *egészségnevelő napokat*, melyeken a *fiatalok részvételét ösztönözni szükséges*, hiszen ezen rendezvények célja felhívni a figyelmet a megelőzés fontosságára, a helyes táplálkozásra és életmódra. A vizsgált *korosztály egészségi állapotára* vonatkozó adataink igen hiányosak, az *ifjúságkutatás* ezen is változtathat. Az orvosi beszámolókból az derül ki, hogy a domaszéki statisztikai adatok nem térnek el jelentősen az országos adatoktól, illetve a praxisok nagy hangsúlyt fektetnek a megelőzésre, a szűrésekre.

A **szociális szolgáltatások** ellátása és koordinálása a Szegedi Kistérség Többcélú Társulása Humán Szolgáltató Központ Domaszéki Családsegítő, Gyermekjóléti és Védőnői Szolgálat keretein belül történik. Az intézmény igen összetett tevékenységet folytat, keretében működik a Védőnői Szolgálat, a Bölcsőde, a Gyermekjóléti Szolgálat, a Családsegítő Szolgálat és az Idősgondozás.

Domaszéken két védőnői körzet működik. Feladataik közé tartozik a nővédelem, várandós anyák gondozása, gyermekágyas anyák gondozása, 0-6 éves gyermekek gondozása, komplex családgondozás. A tevékenységek a tanácsadóban, a családok otthonában és az oktatási-nevelési intézményekben zajlanak. A védőnők a munkájukat a házi orvosokkal és a házi gyermekorvossal együttműködve végzik,

nagy hangsúly fektetve a szűrésekre, valamint a közösségi programokra, újra elindították például a baba-mama klubot.

Domaszék abban a szerencsés helyzetben van, hogy nem csupán a jogszabályi kötelezettség miatt kell a bölcsőde kérdését megoldani, hanem mert erre komoly igény is van, sok a bölcsődés korú gyermek. 2003-ban az óvoda épületének bővítésével kezdődött a bölcsőde kialakítása, az intézmény 2004 ősze óta üzemel, 12 gyermek ellátására alkalmas. A férőhelyek számának emelésére égető szükség lenne, hiszen évekre előre várólista van a helyekre, a kielégítetlen igények miatt.

A Gyermekjóléti Szolgálat tevékenységét 1 fő látja el, munkája kiterjed a dokumentáció, esetkezelés, esetmegbeszélés, jelzőrendszerrel való együttműködés területeire. Az óvodai, iskolai gyermekvédelem az egyik első jelzőintézmény, hiszen a gyermekek a nap jelentős részét ott töltik. Az időben észlelt problémákra való reagálás a prevenciót, a megelőzést is szolgálja. Bűncselekmény elkövetése esetén a rendőrség, ügyészség, bíróság jelzései a gyámhatóságon keresztül jutnak el a szolgálathoz. A jelzőrendszer tagjainak képviselői havonta esetmegbeszélést tartanak. Pszichológus és jogász havonta egyszer tart fogadóórát a szolgálat keretei között.

A családsegítést 1 fő családgondozó végzi, s a nem családos felnőttek gondozását is ellátja. Hetente 10 órában fogadóórát tart, további 10 órában ügyintézésrel foglalkozik és 20 órában családot látogat, ill. a prevenciós programok szervezésében vesz részt. Hiába működik azonban kiválóan a jelzőrendszer, és észleli időben a krízishelyzetet, a kliens együttműködése a családgondozóval az önkéntességen és a bizalmon alapul, és ezt a bizalmat elnyerni a legnehezebb. A prevenció fontosságát e munkában sem lehet eléggé hangsúlyozni. A leggyakoribb problémák az anyagi, lelki-mentális, és a foglalkoztatással kapcsolatos ügyek. Az életvezetési problémákban pszichológus igénybevételével segítenek a problémák megoldásában.

Községünk fiataljainak szociális helyzetét vizsgálva ki kell térnünk a **lakáshelyzetre** is, tapasztalatok szerint ugyanis a fiatalokat a megfelelő munkához jutás mellett az önálló lakás megszerzése foglalkoztatja leginkább. Az itt élő fiatalok lakáshelyzete kedvezőbb, mint a városi fiataloké. Az ifjú házások a szülőknél és esetlegesen albérletben tudnak „fészket rakni”, míg nem nyílik arra lehetőségük, hogy saját lakást, házat építsenek maguknak.

Az önkormányzat által 2002. évben megépített 16 db költség alapon meghatározott lakbérű önkormányzati bérlakás jelentősen javítja a célcsoport életkezdési esélyeit. Emellett az önkormányzat 2005-től új, közművesített telkek megvásárlását tette lehetővé kisajátítást követően. A falu vezetése *a fiatalok otthonteremtését anyagilag nem támogatja*, ám a lakókörnyezet szépítésével, alakításával is igyekszik a fiatalok helyben maradását elősegíteni: parkosít, szilárdburkolattal vonja be az utcákat, csatornahálózatot bővít, stb.

A családalapító fiatalokra illetve az újszülöttekre külön figyelmet fordít az önkormányzat. Településünk **újszülötteit** a polgármester is köszönti minden évben, ajándékuk egy „**Jövőnk**” jellegű betétkönyv. Örömteli, hogy az ünnepségen közel negyven csöppséget köszönhetünk évről-évre szüleikkel együtt.

4. Oktatás, nevelés

Településünk nevelési, oktatási intézményei a Domaszék-Röszke ÁMK-hoz tartozó **Kincskereső Óvoda** és a **Bálint Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény**. Községünk két ütemben, 1999. és 2000. években duplájára növelte az óvodai férőhelyek számát. Az így kialakult 150 férőhely alapvető változást eredményezett ebben az ellátásban, ám 2009 márciusában 169 fő volt az óvodás létszám, tehát ismét égető szükség van a férőhelybővítésre. Még szűkebb keresztmetszetet az általános iskola befogadóképessége jelent. Jelenleg az iskolába 338 tanuló jár, ez a létszám majdnem kétszerese annak, amit az iskola az eredeti megépítettségében ellátni képes. 2000.-tól folyamatosan többször beadásra került igénybejelentésünk egy új, 8 tantermes iskola címzett támogatásának az elnyerésére, azonban nem sikerült a szükséges pályázati forrást elnyerni. 2008-ban a Dél-alföldi Operatív Program keretében az iskola bővítésére, étkező kialakítására nyújtottunk be pályázatot, mely forráshiány miatt nem részesült támogatásban. Mindkét intézményben van gyermek- illetve ifjúságvédelmi feladatokat ellátó pedagógus, az iskolában Diákönkormányzat működik.

A **közép- és felsőoktatási** intézményekbe zömében Szegedre járnak be a fiatalok, ám - főként levelező tagozatra - távoli oktatási intézménybe is járnak hallgatók. Domaszék önkormányzata a középfokú és felsőoktatásban résztvevő helyi fiatalokat évente 500-900 ezer forintos nagyságú támogatásban részesíti, előbbieket az Arany János tehetséggondozó program, utóbbiakat a Bursa Hungarica felsőoktatási ösztöndíjpályázat keretében. Emellett az élethosszig tartó tanulás szükségességét felismerve az önkormányzatnál dolgozók közül négy főt támogattak első, illetve másoddiploma megszerzésében.

5. Pályaválasztás, munkavállalás

Fontos kérdés ugyanakkor az is, **miként választanak** a fiatalok hivatást, szakmát, az ezzel kapcsolatos tanácsadási lehetőségeket ismerik és kihasználják-e. Tapasztalatok szerint ugyanis a fiatalokat a megfelelő munkához jutás foglalkoztatja leginkább. Az ifjúsági önkormányzat éves programterve szerint tart felvételi tájékoztatást közép- és felsőfokú intézmény választásának elősegítésére.

A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az **ifjúsági munkanélküliség** strukturális probléma, azaz abból fakad, hogy a munkaerőpiaci kereslet és kínálat nem illeszkedik egymáshoz. A munkaerőpiac elvárásai a szakképzettségen túl különböző személyes kompetenciákra is vonatkoznak. Ezeket a fiatalok családi és szociokulturális háttere jelentősen meghatároz, elsajátításuk nem formális tanulás révén valósítható meg.

6. Ifjúsági mobilitás, nemzetközi kapcsolatok

A gyermek, de különösen az ifjúsági korosztály igénye az **utazásra**, a más kultúrákkal való megismerkedésre rendkívül nagy. A domaszéki fiatalok kapcsolatai főként a környező településekre átívelők: rokonai szálak kötik őket a térség településein élőkhöz, illetve az ifjúsági önkormányzat tagjai szakmai kapcsolatot ápolnak - a Homokháti Kistérségi Gyermek és Ifjúsági Önkormányzat tagjaként - a térségben található szervezetekkel. A nemzetközi színteret tekintve kiemelhetjük

Domaszék külföldi testvértelepüléseit, az erdélyi Lövétét és a lengyel Wolbromot, a szerbiai Királyhalmot, ahova több csoportban utaztak domaszékiek, köztük fiatalok is.

Ugyanakkor a globalizálódó világ technikai lehetőségei, az **Internet**, a számtalan televíziós csatorna mindennapos valósággá teszi más kultúrák létezését, ezek utazás nélküli megismerését, megkönnyíti a nyelvek (elsősorban az angol) tanulását. Ebben segítséget nyújt számukra nyilvános Internet kapcsolódási pontként a Teleház.

Tapasztalataink szerint azonban a nyelvtudás hiánya még mindig gond, sok esetben a továbbtanulást, a munkavállalást is megnehezíti, nemcsak a nemzetközi kapcsolatteremtést. Pedig az **Európai Unió**hoz történt csatlakozást követően az idegen nyelvek ismerete még inkább elengedhetetlen. A csatlakozás az ifjúsági munkára is komoly hatást gyakorol, akár az új kihívásokra, tapasztalatokra, forrásokra gondolunk. A tapasztalatok sajnos azt mutatják a nyelvismeret mellett az *uniós információk hiánya* is jellemző fiataljainkra.

Az unió jelenlegi ifjúsági támogatási kerete, a **Fiatalok Lendületben Program (FLP)** 2007-ben indult, s a költségvetési periódushoz hasonlóan 7 évig, azaz 2013-ig tart. A korábbi programok, azaz a Fiatalok Európáért (1998–1999), az Európai Önkéntes Szolgálat (1996-1999), valamint az Ifjúság 2000-2006 Program tapasztalatain alapul.

Az FLP elősegíti az átdolgozott Lisszaboni Stratégiában és az Európai Ifjúsági Paktumban megállapított célkitűzések megvalósítását. Aktív polgári – társadalmi - részvételre ösztönző fontos eszközként hozzájárul az Európai Ifjúságpolitikai Együttműködési Keret területén végzett munkához. A programjai a következők: Fiatalok Európáért, Európai Önkéntes Szolgálat, Fiatalok a világban, Ifjúsági támogató rendszerek, Európai együttműködés támogatása az ifjúságpolitika terén. Ezen támogatási források kihasználása is segítheti Domaszék gyermek- és ifjúságpolitikai célkitűzéseinek megvalósítását.

III. CÉLOK ÉS TERVEK

Elsődleges cél megismerni a célcsoport **valós igényeit, véleményét** arról, hogy ezek az igények hogyan nyernek, vagy nyernek-e kielégítést. Fontos továbbá megismerni a gyermek és ifjúsági korosztály életkörülményeit, egészségi, szociális és mentális állapotát, véleményét, elképzeléseit.

A cél elérését **komplex gyermek- és ifjúságkutatás** lebonyolításával kívánjuk elérni. A szakértelem- és ennél fogva költségigényes kutatás fedezetét elsősorban pályázati források bevonásával kell megteremteni. A lebonyolítást az ifjúsági önkormányzat önkéntes munkával segíti.

1. Önszerveződés, közéletben való részvétel, demokrácia

Bár a hozzáférés lehetősége mindenki számára biztosított, még sok az olyan gyermek, fiatal, mely sem a közösségek munkájában, sem a munka eredményeként megvalósuló programokban nem vesz részt. Célunk **minél több fiatal részvételének** ösztönzése. Ennek érdekében a helyi **ifjúsági kezdeményezéseket meg kell erősíteni**, anyagi és erkölcsi támogatásának a szinten tartása; esetleges növelése mellett.

A fiatalok **demokráciára való nevelése** már hagyományokkal rendelkezik településünkön. E nevelés továbbfejleszthető képzések, foglalkozások segítségével, ahol **non-formális tanulás révén**, gyakorlati elemeken keresztül, játékos környezetben ismertetik meg és gyakorolhatják a fiatalok a demokráciát.

A koncepció fontos célja, hogy a gyermekek, fiatalok képviselőiként a falu közéletben is megfelelő teret biztosítson. Az ifjúság részvételével olyan **partneri viszony** alakulhat ki a fiatalok és a felnőttek társadalma között, mely a kölcsönös előnyök alapján a másik felet erőforrásként és nem problémaként kezeli. A cél elérése érdekében az ifjúsági önkormányzat tanácskozási joggal **részt vesz az önkormányzat** és szakbizottsága munkájában, valamint a **Domaszéki Civil Kerekasztal (DOCIKE) tevékenységében**.

Ezen túlmenően **tovább kell fejleszteni a kistérségi ifjúsági együttműködést**. A **Homokháti Kistérségi Gyermek és Ifjúsági Önkormányzat** 2003 júliusában alakult meg, a kezdetekkor meghatározott célokat csak részben sikerült teljesíteni, ezek felülvizsgálatát szükséges kezdeményezni.

2. Szabadidő, kultúra, sport

A fiatal korosztályok szabadidős és mozgás igényeinek kielégítésére az Úttörő téren és a Dankó téren kialakított játszóterek a szükségleteket csak részben elégítik ki. **Újabb játszótérre van szükség**, mely nem csak a legkisebbek szabadidős igényeit szolgálja. Ennek megvalósításához **pályázati forrást** kell találni, elnyerni, melyet újabb jótékonyági rendezvények révén összegyűjtött pénzeszközökkel lehet kiegészíteni.

Le kell szögeznünk, hogy a leghatékonyabb prevenció az, ha a tanulási és munkalehetőségen túl értelmes szabadidős tevékenységeket biztosítunk a fiatalok számára. Az ebbe fektetett forintok megtérülése ugyan csak hosszú távon mérhető,

azonban a ráfordítás össze sem mérhető azzal a veszteséggel, amit a társadalom szövetéből kihullott minden egyes fiatal jelent.

A fiatalok kulturális igényeinek kielégítésére sajnos sem művelődési ház, sem ifjúsági ház/klubszoba nem áll rendelkezésre. **Kell "EGY HELY"**. A gyermekek, fiatalok szórakozásához ugyanis elengedhetetlenül szükséges egy multifunkcionális közösségi tér. Ideális lenne, ha ezt egy több helyiségből álló, önálló „intézmény” tudná biztosítani a következő közösségi tereket:

- ifjúsági iroda
- információs központ
- informatikai bázis
- „küzdőtér” és „kultúrtér”

A **Teleház** betölti az ifjúsági iroda, ifjúsági információs központ, informatikai bázis szerepét, ám hely szűkében a többi funkciót nem tudja felvállalni. A negyedikként említett „küzdőtér” és „kultúrtér” szerepet a **Sárkányhegyi Civilházban** kialakítható ifjúsági közösségi tér tölthetné be.

Ahogy a helyzetleírásban bemutattuk, a **sportolási lehetőségek** megfelelőek Domaszéken. **Kihhasználásukra azonban ösztönözni kellene** a fiatalokat. Ez történhet a **tömegsport népszerűsítésével** és a különböző sportágakban az **utánpótlás nevelés előtérbe helyezésével**.

3. Egészségügyi és szociális ellátás, helyzet

Célul a magyarországi **népegészségügyi problémák megelőzését** tűztük ki. Ennek megvalósításához a helyi programoknak szorosan **kapcsolódnia kell az „Egészséges Nemzetért Népegészségügyi Program 2001-2010” feladataihoz**, melyek:

- a fiatal lakosság egészségügyi állapotának felmérése,
- rendszeres szűrővizsgálatok végzése,
- egészséges táplálkozás támogatása,
- egészségfejlesztés oktatása,
- alkohol-fogyasztás, dohányzás visszaszorítása, drogprevenció,
- egészséges életérzet javítása, egészségkultúra fejlesztése.

Kiemelt feladatként kell kezelni a halálozás csökkentését:

- balesetek megelőzésével (pl.: elsősegély nyújtási ismeretek oktatásával)
- keringési, daganatos és szenvedély betegségek megelőzésével

Részben kiscsoportos **„akcióprogramok”** keretében történne a megvalósítás pl.: „Életmód Klub” beindítása, részben az **ismeretterjesztés és a célcsoport tájékoztatása** lenne eszközünk. Ezek tekintetében együttműködésre van lehetőség a településen működő **két alapítvánnyal**, hiszen mindkettő aktív szerepet vállal az egészséges életmód népszerűsítésében.

Domaszék abban a szerencsés helyzetben van, hogy nem csupán a jogszabályi kötelezettség miatt kell megoldania a **bölcsődei szolgáltatást**. A bölcsődei ellátásra vonatkozó igény azonban meghaladja a férőhelyek számát, ezért **bővítésre van szükség pályázati támogatás segítségével**.

Tapasztalataink, valamint a korosztállyal foglalkozó szakemberek tapasztalatai szerint a **mentálhigiénés szolgáltatásokra** (tanácsadás, lelkisegély, vagy „csupán” beszélgetés) a tizenéves korosztály igénye óriási. Pozitívumnak számít, ha a gyermek/fiatal egyáltalán eljut a szakszolgálatokhoz. A kortárssegítők, az iskolai védőnők, ifjúságvédelmi felelősök munkája nélkülözhetetlen, azonban a tapasztalatok szerint **bővítést** (és nagyobb figyelmet, elismerést) igényel.

Az újszülöttekre külön figyelmet fordító „**Jövőnk**” programot továbbra is fenn kell tartani, meg kell vizsgálni a támogatás **bővítésének** lehetőségeit.

4. Oktatás, nevelés

Településünk nevelési, oktatási intézményei közel kerültek, illetve meghaladták befogadóképességük határát. Az önkormányzat régóta tervez **bővítést, illetve új épület kialakítását**. Az általános iskolában 2003/2004-es tanévben indult **művészeti képzés** tapasztalatai kedvezőek, a képzést folyamatosan fejlesztik, bővítik. A Római Katolikus Plébánia Hivatal közreműködésével **hitoktatás** is folyik az általános iskolában. A jelentkezés természetesen önkéntes, az iskola tanulóinak mintegy 60%-a jár az oktatásra. A hitéletben azonban nem csak az általános iskoláskorúak vállalnak aktív szerepet. Az ifjúsági korosztály képviselői például énekkart alkotva segítik a liturgikus munkát. E hagyomány folytatását elősegíteni szükséges.

A közép- és felsőoktatási járó fiatalokat is támogatja az önkormányzat, az ösztöndíjak összege évente komoly tételt jelent a költségvetésben. Szerencsére a Bursa Hungarica pályázati rendszere a 2009-es fordulótól kezdve **a költségtérítéses képzésben résztvevőket** is támogatja, ám az **esti vagy levelező tagozaton tanulókat** továbbra sem. Meg kell vizsgálni annak lehetőségét, hogy e tanulókat hogyan lehetne a létrehozandó „**Ifjúsági Pénzalap**”-ból támogatni.

Az oktatás, nevelés kérdése igen összetett, az ifjúsági koncepció keretein túl mutat, érdemes tehát megvizsgálni önálló **Oktatási koncepció** összeállításának szükségességét, annak figyelembevételével, hogy a fiataloknak a hagyományosan az iskolában elsajátítható tudáson túl egyéb irányú ismeretekre is szüksége van: az állampolgári illetve diákjogokkal, életvezetéssel kapcsolatosan, valamint pályaaorientációs témában. Azaz a non-formális tanulás sem hagyható figyelmen kívül.

5. Pályaválasztás, munkavállalás

A foglalkoztatottság a társadalmi integráció előfeltétele. A munkába állás kulcsfontosságú lépés a fiatalok életében, hozzásegíti őket, hogy megtalálják helyüket a társadalomban, anyagi függetlenséget érjenek el és megvalósítsák egyéni céljaikat. Napjaink tendenciája, hogy a fiatalok egyre több időt töltenek tanulással és képzéssel, így egyre tovább függnek a családjuktól és a közintézményektől

A fiatalok úgy érzik, hogy a formális oktatási rendszer nem készíti fel őket a munkaerőpiac valódi kihívásaira. Ezért úgy gondoljuk, **csökkenteni kell a szakadékot a munkaszektor és az oktatás/képzés szférája között**. Ehhez fiataloknak szóló „**információs kampányokra**” van szükség a képzés, pályaválasztási tanácsadás és társadalmi jogok terén, hogy felkészítsék a fiatalokat a munkaerőpiaci szereplésre.

A **munkanélküliek segítése** érdekében együtt kell működni a munkaügyi központokkal, **fel kell hívni az érintettek figyelmét a központok on-line adatbázisaira**, melyeket a nyilvános Internet hozzáférést biztosító helyként funkcionáló Teleházban bárki elérhet.

6. Ifjúsági mobilitás, nemzetközi kapcsolatok

Ahogy a helyzetleírásban is említettük a gyermek, ifjúsági korosztály igénye az **utazásra**, a **más kultúrákkal való megismerkedésre** rendkívül nagy. Az igény kielégítése érdekében építeni kell az önkormányzat, a Teleház és a civil szervezetek már meglévő, kiépített kapcsolatrendszerére. Kiemelhetjük **Domaszék külföldi testvértelepüléseit**, az erdélyi Lovétét, a lengyel Wolbromot, a szerbiai Királyhalmot.

A testvér-települési kapcsolat révén a Bálint Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény testvériskolai kapcsolatot hozott létre a wolbromi líceummal. Az együttműködés a diákcserén túl projektekre épülő szakmai kapcsolatot is jelent. (Ezt a nemzetközi pályázatadási kritériumok is szükségessé teszik.) A Domaszéki Judo ISE a szintén a lengyel testvértelepüléssel épített ki jó kapcsolatot, ahol szintén nagy népszerűségnek örvend a judo sport, emellett az erdélyi Kézdivásárhelyen bír testvér-egyesületi kapcsolattal.

A kapcsolatok ápolása tehát igen aktív, de szükséges lenne **új területekre is kiterjeszteni**, mint például a civilség, ifjúságpolitika, sport, **hazai és uniós pályázati programok segítségével**.

Napjaink technikai lehetőségei, az Internet, a műholdas televízió-csatornák is lehetőséget biztosítanak más kultúrák megismerésére, idegen nyelvek elsajátítására. Domaszék nyilvános Internet kapcsolódási pontjai közül a **Teleházat** már közel kilenc éve használhatják az ifjak. Öröndetes, hogy ilyen régóta elérhető a szolgáltatás, ám sajnos az eszközök kora sem sokkal kevesebb. Az ügyfelek számára rendelkezésre álló 10+2 **gép fejlesztésére lenne szükség pályázati források bevonásával**.

Célunk továbbá, hogy a helyi fiatalok a nyelvismeret mellett **európai uniós információk birtokába is kerüljenek**. „**EU-kommunikációs stratégiát**”; cselekvési tervet kell készíteni a fiatalok bevonásával arra, hogy milyen módon tudunk leghatékonyabban információkat eljuttatni direkt módon a fiatalokhoz, elsősorban az Internet adta lehetőségekre alapozva.

IV. FELADATOK ÜTEMEZÉSE, CSELEKVÉSI TERV

Az előzőekben felvázolt tervek megvalósításához szükséges **anyagi erőforrásokat** Domaszék Község Önkormányzatának költségvetéséből és pályázatokból kell biztosítani. Ehhez járul még az ifjúságsegítők, az ifjúsági önkormányzat tagjai, illetve a DOCIKE révén egyéb helyi civil kezdeményezések, szakemberek, érdekeltek munkája, tapasztalata mint „szellemi”, humán erőforrás.

1. A **pályázati** lehetőségek figyelése, a forrásgyűjtés e módja **folyamatos tevékenység** kell, hogy legyen, a tervek közül főként az alábbiak megvalósításához szükséges külső támogatást találni:

- **gyermek- és ifjúságkutatás lebonyolítása,**
- **bölcsőde, óvoda és iskola bővítése,**
- **ifjúsági közösségi hely fejlesztése,**
- **újabb játszótér létrehozása,**
- **Teleház eszközparkjának fejlesztése,**
- **nemzetközi kapcsolatok szélesítése.**

Felelős: Domaszék Község Önkormányzat

A feladatok megvalósításához a Domaszéki Ifjúsági Önkormányzat segítséget nyújt.

2. Szintén **folyamatos tevékenység** a szakmai kapcsolattartás, együttműködés mélyítés nemcsak a településen belül, hanem például kistérségi szinten is a **Homokháti Kistérségi Gyermek és Ifjúsági Önkormányzat aktív tagjaként.**

A fenti feladatok megvalósításához a Képviselő-testület felkéri a Domaszéki Ifjúsági Önkormányzatot.

3. **Újabb folyamatos munkát igénylő feladat** széleskörű összefogással **működtetni a Domaszéki Civil Kerekasztalt** (DOCIKE-t).

A fenti feladat megvalósításához a Képviselő-testület felkéri a Domaszék Lakosságának Egészségesebb Életéért Alapítványt és a Domaszéki Ifjúsági Önkormányzatot.

A DOCIKE munkája során javaslatot tesz az alábbi tervekre, megvalósításukra:

- **egészségügyi ismeretterjesztés, megelőzési „akcióprogramok”,**
- **„információs kampányok” szervezése a képzés, pályaválasztás és társadalmi jogok terén,**
- **európai uniós kommunikációs stratégia, cselekvési terv készítése.**

Határidő: 2009. december 31.

- 4. Komplex gyermek- és ifjúságkutatás** lebonyolítása a településen, hogy megismerjük a gyermek és ifjúsági korosztály igényeit.

Felelős: Domaszék Község Önkormányzata

Javasolt határidő: 2010. december 31.

A kutatás adatait fel kell dolgozni, a koncepció felülvizsgálatakor az eredményeket mindenképpen figyelembe kell venni.

- 5.** Meg kell vizsgálni egy **„Ifjúsági Pénzalap” felállításának** lehetőségét, mely a következő tervek megvalósításához nyújthat segítséget:

- **ifjúsági civilszervezetek megerősítése,**
- **az újszülöttekre vonatkozó „Jövönk” program bővítése,**
- **felsőoktatásban tanulók támogatásának bővítése.**

Felelős: Domaszék Község Önkormányzata Képviselő-testületének Pénzügyi Bizottsága és Ifjúsági, Oktatási, Kulturális és Sportbizottsága

Javasolt határidő: 2009. október 31.

V. ÉRTÉKELÉS, FELÜLVIZSGÁLAT

A fentiekben rögzítettük, hogy milyen intézkedésekkel kívánjuk javítani a gyermekek, az ifjúság élethelyzetét. A koncepció az elfogadástól négy éves időtávra szól (2013. december 31.-ig), az időtáv lejártát követő két hónapon belül a **teljesítésről jelentésnek kell készülnie.**

A koncepció teljesítéséről szóló jelentést az ifjúsági referens állítja össze, ebben beszámol a koncepcióban foglalt célok érdekében megtett intézkedésekről, a gyermek- és ifjúságpolitikai feladatok megvalósulásáról, valamint az esetleges elmaradásokról, azok indokáról és a teljesülés érdekében szükséges további feltételekről.

A jelen koncepció teljesítéséről szóló jelentést követően a **felülvizsgált koncepciót** 2014. március 31-ig kell a képviselő-testület elé terjeszteni.

VI. FORRÁSANYAG

- 1949. évi XX. törvény A Magyar Köztársaság Alkotmánya
- 1990. évi LXV. törvény a helyi önkormányzatokról
- Az Európai Bizottság Fehér Könyve – Új lendület Európa fiataljai számára
- Nemzeti Ifjúság Stratégia (tervezet)
- Dél-alföldi Regionális Ifjúság Stratégia
- Csongrád Megyei Önkormányzat ifjúsági Konceptiója
- A Domaszéki Ifjúsági Önkormányzat felmérése a 14-24 éves korosztály szabadidő eltöltéséről
- Domaszék Község Önkormányzata Képviselőtestületének 4/2008. (II. 15.) sz. rendelete a helyi közművelődési feladatok ellátásáról
- Beszámoló az I. sz. háziiorvosi körzet tevékenységéről
- Beszámoló a Domaszék, Petőfi Sándor u. 12. szám alatt működő felnőtteket ellátó háziiorvosi praxis munkájáról
- Beszámoló a domaszéki gyermekgyógyászati ellátásról
- Szegedi Kistérség Többcélú Társulása Humán Szolgáltató Központ Domaszéki Családsegítő, Gyermekjóléti és Védőnői Szolgálatára beszámolója
- A Domaszék-Röszke ÁMK Bálint Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény beszámolója
- A Domaszék-Röszke ÁMK Kincskereső Óvodájának beszámolója
- A Domaszéki Sportcsarnok tevékenységéről szóló beszámoló

Domaszék község honlapja (www.domaszek.hu)

Domaszéki Hírmondó 2009. évi számai